

Aktuální možnosti terapie covidu-19 v roce 2023

MUDr. Roman Stebel, Ph.D.^{1,2}, prof. MUDr. Petr Husa, CSc.^{1,2}

¹Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

²Klinika infekčních chorob, Fakultní nemocnice Brno

Přehledový článek se věnuje nejnovějším strategiím a postupům v léčbě covidu-19 tři roky po jeho prvním výskytu. Důraz je kladen na využití těchto poznatků v medicínské praxi. V roce 2023 je cílená terapie infekce SARS-CoV-2 již založena na výsledcích robustních randomizovaných kontrolovaných studií. V rámci ambulantní péče je na prvním místě vždy nutné vyhodnotit, zda je možná u konkrétního pacienta léčba v domácím prostředí, či by měl být pacient odeslán k hospitalizaci. Pro ambulantně léčené pacienty s lehkým až středně těžkým průběhem covidu-19 dnes máme k dispozici perorální antivirotika nirmatrelvir/ritonavir a molnupiravir. Za hospitalizace zpravidla podáváme remdesivir v intravenózní podobě. U nejzávažnějších případů covidu-19 s hypoxemickým respiračním selháním je na místě podání kortikoidů. U všech pacientů nesmíme zapomínat na riziko tromboembolických komplikací. Klíčovým momentem v boji proti covidu-19 bylo zavedení aktivní imunizace, očkování stále vykazuje velmi dobrou ochranu proti závažnému průběhu covidu-19 a úmrtí.

Klíčová slova: SARS-CoV-2, covid-19, léčebná strategie, kortikoidy, antivirotika.

Current options of covid-19 management in 2023

The overview article mostly deals with the most recent strategies and procedures in covid-19 treatment three years after its first occurrence. Emphasis is put on using this knowledge in medical practice. In the year 2023 the targeted therapy for SARS-CoV-2 infection is based on the results of robust randomized controlled studies. In out-patient setting, the most important is to evaluate whether home treatment is an option for the specific patient or if the patient should be sent for hospitalization. For patients treated in out-patient care with mild or moderate infection of covid-19, today we have perioral antiviral drugs nirmatrelvir/ritonavir and a molnupiravir. During hospitalization we usually administer remdesivir in intravenous form. The most severe cases of covid-19 with hypoxemic respiratory failure benefit from administration of corticosteroids. We must not forget the risk of thromboembolic complications at all patients. Key moment in fight against covid-19 was introduction of active immunization, since vaccination still shows very good protection against severe covid-19 infection and death.

Key words: SARS-CoV-2, covid-19, therapeutic strategies, corticosteroids, antiviral medication.

Úvod

Na začátku roku 2020 byl svět zasažen novým infekčním onemocněním vyvolaným koronavirem SARS-CoV-2. Onemocnění covid-19, původně identifikované v Číně na konci roku 2019, se během několika měsíců rozšířilo do celého světa. Zpočátku byla léčba covidu-19 založena na čistě podpůrné a symptomatické terapii. V dalších týdnech a měsících byly do terapie postupně zařazovány některé léky původně určené pro terapii jiných onemocnění.

Léčiva jako hydroxychlorochin, lopinavir/ritonavir a azitromycin byla zkoušena jako možná cílená terapie, přestože o jejich účinnosti nebyla k dispozici žádná robustní data, jednalo se o čistě experimentální léčbu (1). Významným mezníkem v léčbě covidu-19 bylo potvrzení účinnosti kortikoidů u těžce nemocných pacientů (2). Toto zjištění otevřelo cestu k využití cílenějších terapeutických přístupů, včetně ovlivnění pro organismus člověka extrémně škodli-

vé hyperinflamace (tzv. cytokinové bouře), která se v pozdních fázích infekce významně podílí na rozvoji syndromu akutní dechové tísně (acute respiratory distress syndrome, ARDS) (3).

Nyní, již více než tři roky po prvním výskytu covidu-19, je k dispozici řada pokročilých terapeutických modalit. Díky pokroku ve vědeckém výzkumu a vývoji léčiv jsme svědky příchodu nových antivirotik, své uplatnění přechodně našla i pasivní imunoterapie,

MUDr. Roman Stebel, Ph.D.
Klinika infekčních chorob LF MU a FN Brno
stebel.roman@fnbrno.cz

Cit. zkr.: Med. Praxi. 2023;20(4):223-228

Článek přijat redakcí: 30. 6. 2023

Článek přijat k tisku: 1. 9. 2023